

בשיעור שכזה שאילו הוא היה יין אדום הוא היה ניכר, הרי הכלי שיש בו שיעור יין לבן שכזה פסול לטבילה.

וחזינן מהכא שאומרים "רואין" כאילו הוא יין אדום שניכר מראהו. ואם כן, אמאי לא אמרינן "רואין" במין שהתערב במינו, שנראה כאילו נתערב באינו מינו אם בשיעור שכזה היתה נתינת טעם?

ומשנינן: פלוגתא דתנאי היא אי אמרינן "רואין".

דתניא: דלי טמא שיש בו יין לבן או שיש בו חלב, והטבילו — הולכין אחר הרוב. ואם יש בכלי תערובת של רוב מים ומיעוט יין לבן או חלב, עלתה לו טבילה. מפני שאין מראה היין או החלב ניכר במים.

רבי יהודה אומר: רואין אותו את היין הלבן או את החלב כאילו הוא יין אדום, שאם היה בשיעור מועט עד שדיחה מראהו של היין האדום ואינו ניכר במים הרי הכלי פשר לטבילה, ואם לאו שאילו היה היין אדום הוא היה ניכר, הרי אותו הכלי פסול בטבילה.

ומוכח מהאי ברייתא שענין "רואין" הוא פלוגתא של תנא קמא ורבי יהודה.

ורמינהי סתירה לכך, לכאורה, ממה ששנינו במסכת מקואות

דלי טמא שהוא מלא רוקין והטבילו — כאילו לא הטבילו. שהרוק, שהוא עבה, מהווה חציצה בין הכלי למי המקוה. ואם היו בכלי מי רגלים הרי זה כאילו היה הכלי

מלא במים, שאינן מהווים חציצה, וכשמשיק את מי המקוה למי הרגלים נעשים מי הרגלים חיבור למי המקוה ועלתה טבילה לכלי, כי "רואין" אותן את מי הרגלים כאילו הן מים, אף על פי שמראיהן שונה במקצת מהמים.

ואם היה הכלי מלא מי חטאת, אין הן נחשבים כמים, משום חשיבות קדושתן, ומשום שהם מטמאים את הנוגע בהם כחומר הנוגע באב הטומאה, הילכך לא עלתה טבילה לכלי עד שירבו המים של המקוה הנכנסים לתוך הכלי על מי החטאת הנמצאים בו.

ומדייקת הגמרא: הרי נאמר לגבי מי הרגלים ש"רואין" אותם כאילו היו מים. מאן שמעת ליה דאית ליה "רואין", רבי יהודה. וקתני בספא, במי חטאת שהתערבו, דכגוי ליה ברובא, ולא אמרינן רואין את מי החטאת כאילו הם יין אדום וכל עוד לא דיהה המראה הרי הם חוצצים! ?

אמר אביי: לא קשיא. הא דתנן במסכת עט-א מקואות שמי חטאת בטלים ברוב אליבא דרבי יהודה, הוא סברא דידיה. ואילו הא דקתני בתוספתא דמקואות, דלי שיש בו יין לבן רואין אותו כאילו הוא יין אדום, הוא אליבא דרביה דרבי יהודה.

דתניא: רבי יהודה אומר משום רבן גמליאל: אין דם מבטל דם, כשהתערבו שני דמים של קרבנות, לגבי זריקה, וכן לגבי כיסוי הדם, כשהתערב דם חיה או עוף החייב בכיסוי, בדם בהמה הפטור מכיסוי.

וכן אין רוק הטהור מבטל רוק טמא של זב

המעורב בו.

ואין מי רגלים טהורים מבטלין מי רגלים טמאין של זב המעורבים בהם, על אף שהטהרות רבות על הטמאות.

וטעמו של רבן גמליאל הוא, משום שהוא מחמיר בתערובת של מין במינו.

וכמו שמחמיר רבן גמליאל בנתערב מין במינו שאינו בטל כלל, הכי נמי סבר רבי יהודה שמחמיר רבן גמליאל בנתערב יין לבן במים בתוך דלי טמא, שרואין את היין הלבן כאילו היה יין אדום [ובמין במינו ממש מחמיר רבן גמליאל שאפילו "רואין" לא אמרינן, אלא אין לו דין ביטול ברוב כלל, ושאינו יין לבן שנתערב במים, שהוא מין בשאינו מינו, אלא שלא ניכר מראה יין לבן במים, הילכך אם היה היין הלבן בשיעור שבו דיהה היין האדום במים, יש לו ביטול].

רבא אמר בישוב הסתירה בדברי רבי יהודה: לעולם רבי יהודה הולך בשיטת רבן גמליאל רבו שמין במינו אינו בטל לעולם, ולא תחלק בין רבי יהודה בעצמו לבין רבי יהודה בשיטת רבו.

ולא תיקשי לך למה הכשיר רבי יהודה להטביל דלי שיש בו מי חטאת אם רבו עליו מי המקוה, ולא בעינן שירבו המים בשיעור מרובה שאפילו רואין את מי החטאת כאילו הן יין לא יהיה ניכרים מי החטאת. כי הכא, **בדלי שתוכו טהור**, ורק גבו של הכלי היה **טמא**, וכגון שנטמא בטומאת משקין מדרבנן, שרק גבו נטמא ולא תוכו, **עסקינן**. **דמדינא**, סגוי להו בכל דהו מים שיכנסו לתוכן, כדי שיכסו את שפת הכלי. אבל תוכו של הכלי אינו טעון טבילה, הילכך לא

איכפת לן בחציצת מי החטאת שבתוך הכלי. ורק רבנן הוא דגזרו בהו שיטביל גם את תוכו של הכלי. וטעמו של דבר שגזרו רבנן, לפי שאם נאמר שדי בהטבלת גבו של הכלי [ובכניסת מים על שפתו בלבד], איכא למיחש דילמא חיים עלייהו על מי החטאת המצויים בתוך הכלי, ולא מטביל ליה לשפת הכלי שמא יתערבו מי המקוה במי החטאת, ויפסלו. **וזיון דאיכא ריבויא**, שרבו מי המקוה על מי החטאת, **תו לא צריך** למימר רואין את מי החטאת כאילו הן יין אדום, שהרי עצם טבילת תוכו של הכלי היא רק מחמת גזירה שמא לא יטביל שפתו.

אמר רבא: שלש הלכות נאמרו בדין ביטול ברוב.

א. **אמור רבנן** דביטול ברוב תלוי בטעמא, אם ניכר האיסור בטעמו.

ב. **ואמור רבנן** שביטול ברוב תלוי בתערובת של מיעוט ברובא.

ג. **ואמור רבנן** שביטול ברוב תלוי בחזותא.

וכך הוא ביאורן של שלשת ההלכות.

א. **מין בשאינו מינו** — בטעמא, שכל עוד שניכר טעם האיסור בתערובת הרי הוא אסור.

ב. **מין במינו**, שאין ניכר טעם האיסור בהיתר — ברובא.

ג. **היכא דאיכא חזותא**, והיינו דבר שאינו תלוי בטעם, כגון דם קדשים שנתערב, או מים פסולים לטבילה שהתערבו, דתלי בחזותא במראה.